



Postbus 5050

NL-3502 JB Utrecht

+31 30 87 820 87

www.AeQui.nl

info@AeQui.nl

Bachelor Social Work Hogeschool Rotterdam

Adviesrapport van de beoordeling bestaande opleiding
20 en 21 november 2024

Colofon

Instelling en opleiding

Hogeschool Rotterdam

Rotterdam

Instellingstoets Kwaliteitszorg: ja

Opleiding: Bachelor Social Work

Locatie: Rotterdam

Varianten: voltijd en deeltijd

ISAT-nummer: 34116

Visitatiepanel

Ab Groen, voorzitter

Mariël van Pelt-Oosterhof, deskundige

Michèle Garnier, deskundige

Gerwin Pol, student-lid

Rik Ligthart, secretaris

AeQui Nederland

Postbus 5050

3502 JB Utrecht

www.AeQui.nl

Samenvatting

Op woensdag 20 november en donderdag 21 november is de bacheloropleiding Social Work van Hogeschool Rotterdam gevisiteerd. Het totaaloordeel van het panel is **positief**. De vierjarige opleiding omvat 240 studiepunten en wordt aangeboden in voltijd en deeltijd. Waar in dit rapport wordt gesproken over de opleiding, worden zowel de voltijd- als de deeltijdvariant bedoeld, tenzij specifiek anders vermeld.

Beoogde leerresultaten

De opleiding heeft een duidelijke beroepsidentiteit voor ogen, gebaseerd op het landelijke opleidingsdocument en de ontwikkelingen in het werkveld na 2017. De opleiding heeft het geactualiseerde beroepsbeeld aangevuld met een in gezamenlijkheid opgestelde kennis- en onderzoekagenda die richting en kleur geeft aan het beroepsbeeld. De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding. Het panel vindt het een goede ontwikkeling dat de opleiding meer en meer de nadruk legt op transprofessioneel handelen.

Het panel stelt daarmee vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Onderwijsleeromgeving

Het programma stelt studenten in staat de beoogde leerresultaten te realiseren. Het panel beschouwt de leerwerkgemeenschappen als één van de fundamenteën van de opleiding, die van grote toegevoegde waarde zijn voor studenten, het werkveld, en de opleiding. Het Rotterdamse, interculturele aspect zit door de opleiding vervlochten. Studenten ervaren de leeromgeving als kleinschalig, veilig, en inclusief. Docenten beschikken over de juiste kennis en vaardigheden om studenten te begeleiden in hun leerproces.

Het panel stelt daarmee vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Toetsing

De toetsing sluit aan op de toetsvisie, bij de inhoud van de cursussen, en bij de studenten. Het panel waardeert hoe de opleiding de doorontwikkeling van het curriculum, inclusief de toetsing, aanpakt: vanuit een visie, in gezamenlijkheid, en met een hoge betrokkenheid. Het panel herkent een groot kwaliteitsbesef binnen de opleiding.

Het panel stelt daarmee vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding slaagt erin relationele autonomie te bewerkstelligen: bij studenten, bij het opleidingsteam, en in de (Rotterdamse) samenleving. Studenten ontdekken wie ze zijn als autonoom persoon, als sociaal professional en hoe ze zich verhouden tot de ander. Studenten kunnen, vanuit een onderzoekend vermogen, transprofessioneel handelen, politiseren, en interveniëren in hun sociale omgeving. Daarmee worden zij de makers van de toekomst.

Het panel stelt daarmee vast dat de opleiding voldoet aan deze standaard.

Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst doet het panel de volgende aanbevelingen:

- Ontwikkel een visie op de positionering van de deeltijdvariant als eigenstandige opleiding.
- Formuleer een stip op de horizon voor wat betreft de didactische aanpak en cultuur binnen de opleiding.
- Verstevig de internationale oriëntatie van de opleiding.
- Laat studenten bij het afstuderen in de beroepspraktijk explicieter reflecteren op de bredere context, en bied mogelijkheden tot het uitproberen/implementeren van voorgestelde verbeteringen/innovaties.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft het panel een [positief advies](#) inzake accreditatie van de opleiding Social Work.

Namens het voltallige visitatiepanel,
Utrecht, december 2024

Ab Groen
Voorzitter

Rik Ligthart
Secretaris

Inleiding

Profiel

Hogeschool Rotterdam verzorgt onderwijs voor zo'n 39.000 studenten. Het onderwijs en onderzoek van de hogeschool richt zich op het opleiden van 'toekomstmakers', die samen met het werkveld werken aan praktijkgerichte oplossingen voor complexe maatschappelijke vraagstukken. De hogeschool stelt zich als doel studenten hun plek te laten vinden in de samenleving en tegelijkertijd die samenleving vooruit te helpen.

De vierjarige bacheloropleiding Social Work is onderdeel van het Instituut voor Sociale Opleidingen (ISO) en wordt aangeboden sinds 2016. De brede opleiding is ontstaan door te bouwen op het fundament van meerdere sociale opleidingen. De opleiding wil nieuwsgierige professionals opleiden die, met een open blik en inclusieve houding, een bijdrage leveren aan het sociaal functioneren van mensen en hun netwerken, en aan de kwaliteit van maatschappelijk leven. De opleiding wordt in de Nederlandse taal aangeboden.

De visitatie

Hogeschool Rotterdam heeft AeQui opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijk en ter zake kundig panel samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie is uitgevoerd op basis van het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. De instelling heeft een erkenning ITK, en daarom zijn vier standaarden getoetst.

Het panel heeft zich daarbij expliciet georiënteerd aan het cluster waarin deze opleiding geplaatst is. Dit is met het voltallige panel gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in (een deel van) het panel.

Bij de vorige visitatie zijn aanbevelingen voor verdere ontwikkeling gemaakt. De opleiding heeft daarop actie ondernomen (zie bijlage 3). Het panel heeft deze opvolging integraal betrokken in haar overwegingen bij de huidige beoordeling.

Het panel heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; het panel heeft de benodigde informatie gekregen om tot een beoordeling te komen. Aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies.

Deze rapportage is in concept toegestuurd aan de opleiding; de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleiding gaat een ontwikkelgesprek plaatsvinden in 2025. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Visie en doel van de opleiding

De opleiding streeft naar het opleiden van professionals die als sociaal werker de relationele autonomie van mensen bevorderen (ZER, p.11): mensen weten zich passend te verhouden tot hun leefomgeving, hun netwerken, en de samenleving. De sociaal werker kan transprofessioneel handelen en bevordert zo het sociaal functioneren en de sociale kwaliteit.

Beoogde leerresultaten

Bij de start van de opleiding in 2016 zijn vijf competenties opgesteld op basis van het beroepsbeeld, (inter)nationale kaders en gewenste profilering (ZER, p.13):

1. De social worker informeert zich.
2. De social worker intervenueert.
3. De social worker werkt samen en handelt duurzaam.
4. De social worker is innovatief en ondernemend.
5. De social worker profileert zichzelf.

In 2022 heeft de opleiding de kwalificaties doorontwikkeld, aansluitend bij het Landelijk opleidingsdocument Sociaal werk dat tien kwalificaties kent. De opleiding heeft de kwalificaties vertaald naar leerresultaten op NLQF niveau 5 en 6. Niveau 6 geldt binnen de opleiding als eindniveau.

Een voorbeeld van één van de leerresultaten op niveau 5:

- De student analyseert op methodische wijze de succesfactoren en knelpunten voor optimaal sociaal functioneren van mensen en hun netwerken in een gegeven casus.

Een voorbeeld van één van de leerresultaten op niveau 6:

- De student analyseert een eigen casus uit de beroepspraktijk met betrekking tot sociaal functioneren van mensen en hun netwerken en analyseert en bevordert in samenspraak op methodische wijze het vermogen tot inclusie, cohesie, initiatieven, activeren en leren gericht op optimaal sociaal functioneren van mensen en hun netwerken.

Met ingang van het studiejaar 2024-2025 zijn de competenties uit 2016 enkel nog van toepassing op de laatste twee leerjaren; met ingang van het studiejaar 2026-2027 gelden de nieuwe leerresultaten voor alle studenten.

Bij de herijking van de leerresultaten heeft de opleiding input gebruikt van het werkveld, docenten, kenniscentra en lectoraten, de opleidingscommissie, en de instituutsmedezeggenschapsraad. Vooral het lectoraat 'Professionele identiteit van de sociaal werker' heeft hierin een belangrijke bijdrage geleverd (ZER, p.13).

Binnen de opleiding kunnen studenten zich profileren op drie gebieden (ZER, p.12): Welzijn & Samenleving, Jeugd, en Zorg. Binnen het profiel Jeugd kunnen studenten een SKJ-registratie halen (Stichting Kwaliteitsregister Jeugd), binnen

het profiel Zorg een registratie als GGZ-agoog (Geestelijke gezondheidszorg).

Werkveld

De opleiding staat in verbinding met de praktijk, onder andere dankzij de zogeheten leerwerkgemeenschappen (deze worden verder besproken in het hoofdstuk 'Onderwijsleeromgeving'). Daarnaast is er een instituutbrede Werkveldadviesraad (WAR) en een beroepenveldcommissie Social Work (BVC). Zowel de WAR als de BVC komt meerdere keren per jaar samen om huidige en toekomstige ontwikkelingen te bespreken en de impact daarvan op de opleiding. De WAR is vooral gefocust op strategische ontwikkelingen en de langere termijn. Een huidig gespreksonderwerp is bijvoorbeeld de mate waarin de opleiding generiek dan wel specialistisch dient te zijn om het werkveld optimaal te kunnen bedienen. De BVC richt zich meer op de dagelijkse beroepspraktijk en de praktische afstemming tussen opleiding en werkveld.

Het werkveld ziet de grootstedelijke problematiek terug in de opleiding en omschrijft de leerwerkgemeenschappen als uniek. Het werkveld voelt zich gehoord door de opleiding. Een concreet voorbeeld is een gepland debat over de jeugdbescherming, dat op initiatief van het werkveld in samenwerking met de hogeschool wordt georganiseerd. Het werkveld vindt het prettig dat de opleiding hen in een vroeg stadium betreft bij relevante ontwikkelingen, en is van mening dat de opleiding feedback en tips goed verwerkt.

De opleiding onderhoudt contacten met alumni en is gestart met het ontwikkelen van een alumnibeleid. Het alumnibeleid is nog onvoldoende van de grond gekomen, onder andere door Covid en het geven van prioriteit aan het doorontwikkelen van het curriculum.

Onderzoek

De opleiding heeft als richting voor de komende jaren een kennis- en onderzoeksagenda opgesteld (ZER, p.12). De kennis- en onderzoeksagenda is geïnspireerd op de landelijke Kennis- en Onderzoeksagenda Sociaal Werk (2020), en opgesteld in samenwerking met Rotterdamse praktijkpartners, kenniscentra, en docenten en studenten. Dit heeft geleid tot een 'kennisklaver' waarin vier maatschappelijke vraagstukken centraal staan:

- Bevorderen van kansengelijkheid en het tegengaan van armoede.
- Bevorderen van inclusie en identiteitsontwikkeling.
- Versterken van sociale samenhang.
- Bijdragen aan een veilige leefomgeving en het voorkomen van geweld.

Internationale eisen

Hoewel de voertaal binnen de opleiding Nederlands is, hanteert de opleiding een Engelstalige naam (ZER, p.11), in lijn met collega-hogescholen. Daarmee drukt de opleiding de verbinding uit met sociaal werk als internationaal erkend beroep en sluit zij aan op de internationale definitie en standaarden voor sociaal werk. Het panel kan zich vinden in deze keuze.

Op basis van de gesprekken en opgedane indrukken concludeert het panel dat de opleiding een duidelijke beroepsidentiteit voor ogen heeft, ondersteund door een met relevante stakeholders opgestelde kennis- en onderzoeksagenda. Zowel de competenties als de recenter opgestelde kwalificaties passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding. Het panel constateert dat de verbinding met het werkveld sterk is en dat de opleiding tegemoetkomt aan de verwachtingen uit het werkveld. De opleiding sluit aan op de grootstedelijke problematiek van Rotterdam en op (inter)nationale ontwikkelingen.

Voltijd versus deeltijd

Uit de bestudeerde documenten en de gesprekken maakt het panel op dat er qua niveau en inhoud weinig verschil zit tussen de voltijd- en de deeltijdvariant. Zo kennen beide opleidingen dezelfde vakken en toetsen, en werken ze toe naar hetzelfde eindniveau. Dat maakt het makkelijker voor studenten om tijdens de studie te switchen van bijvoorbeeld voltijd naar deeltijd. Daarnaast hanteert de opleiding de studiehandelingen voor de voltijdvariant grotendeels ook voor de deeltijdvariant. Hierdoor ervaren deeltijdstudenten soms dat de vertaalslag naar hun opleiding en situatie wat ontbreekt.

In de deeltijddopleiding starten veelal studenten die al praktijkervaring hebben. Er wordt daar meer eigen verantwoordelijkheid verwacht van de studenten en de opleiding zelf is iets minder aanwezig. De voltijdvariant kent een verlengde studieroute – voor studenten bij wie de studievoortgang stagneert – voor alle studie jaren. Bij de deeltijdvariant is een verlengde studieroute mogelijk bij het afstuderen.

De deeltijdvariant is flexibel onder andere in de zin dat de opleiding data voor examens en eindopdrachten kan verplaatsen in individuele gevallen. Tegelijkertijd ervaren sommige deeltijdstudenten dat de opleiding nog meer rekening kan houden met de individuele situatie van studenten, en zouden zij nog meer keuzevrijheid willen (bijvoorbeeld in het zelf kiezen van een onderwerp voor een cursus, passend bij de huidige werkomgeving, in plaats van een keuze uit een aantal vaststaande opties).

Overwegingen

Het panel waardeert de manier waarop de opleiding het opleidingsdoel van relationele autonomie in de praktijk brengt en studenten ontwikkelt tot toekomstmakers. Het panel vindt het

een goede ontwikkeling dat de opleiding meer en meer de nadruk legt op het belang van transprofessioneel handelen.

Het panel vindt de verbinding met het werkveld (via de leerwerkgemeenschappen, de werkveldadviesraad, en de beroepenveldcommissie) betekenisvol, zowel voor studenten als voor het opleidingsteam en het werkveld zelf. Het panel is van mening dat een doordacht alumni beleid en de implementatie daarvan de verbinding met het werkveld verder zal verstevigen, en geeft de opleiding mee dat het zinvol is hier stappen in te zetten.

Het panel is goed te spreken over de toegevoegde waarde van de lectoraten. De ontwikkelde kennis- en onderzoeksagenda biedt volgens het panel een stevige houvast tijdens het doorontwikkelen van de opleiding.

Het panel is tevreden over de opzet van het programma, zowel voor de voltijd- als de deeltijdvariant. Het panel heeft begrip voor de keuze van de opleiding om de voltijd- en deeltijdvariant naar elkaar toe te laten bewegen. Tegelijkertijd vindt het panel dat een eigenstandige positionering van de deeltijdvariant, vanuit een duidelijke visie, meerwaarde kan bieden aan de studenten. Juist de instromende deeltijdstudenten hebben in hoge mate behoefte aan flexibiliteit. Denk hierbij aan mogelijkheden voor vrijstellingen na validering van praktijkervaringen en eerdere scholingen, plaats- en tijdonafhankelijk leren, alsook onderwijsmateriaal specifiek toegespitst op deze doelgroep. Het panel is van mening dat deze elementen de studeerbaarheid zullen verhogen. In een dergelijke visie kan de opleiding ook aandacht schenken aan de mogelijkheid van een duale variant, rekening houdend met de wensen uit het werkveld. Het panel

adviseert de opleiding dan ook een visie te ontwikkelen op de positionering van de deeltijdvariant als eigenstandige opleiding.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. Dit geldt voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Programma

Het 'oude' curriculum van de opleiding is zowel voor voltijd- als deeltijdstudenten thematisch ingericht, met aandacht voor onder andere onderzoek, professionele ontwikkeling, interculturele vaardigheden, en praktijkervaring. Deeltijdstudenten besteden extra aandacht aan communicatie, reflectie, en aan methodisch handelen. Studenten krijgen in de eerste twee jaar een brede basis, waarna ze in jaar 3 een keuze maken voor één van de profielen. Het laatste jaar volgen studenten een minor en ontwikkelen zij een visie op hun identiteit in relatie tot de omgeving. Studenten sluiten de opleiding af met een praktijkonderzoek. Jaar 1 en 2 zijn inmiddels uitgefaseerd, in de komende twee jaar gebeurt dit voor jaar 3 en 4.

Het herijkte curriculum is opgebouwd langs verschillende leerlijnen:

- Een conceptuele leerlijn
- Een methodische leerlijn
- Een praktijkleerlijn
- Een leerlijn professionele identiteit
- Integratie

Ook in het herijkte curriculum dienen de eerste twee jaren als brede kennismaking met het vakgebied van sociaal werk en kan de student zich in de laatste twee jaren profileren. Twee belangrijke wijzigingen betreffen het verplaatsen van de minor naar begin jaar 3, en het laatste jaar, waarin het afstuderen in de beroepspraktijk

centraal staat. Het afstuderen zal worden vormgegeven als één blok van 60 studiepunten dat integraal wordt afgetoetst.

Studenten ervaren de opbouw van het programma als prettig. De eerste twee jaren vormen een goede basis en helpen bij het maken van de profielkeuze. Studenten vinden het fijn dat in het programma al vroeg de focus ligt op wie je wil zijn als sociaal werker. De cursus Professionele Ontwikkeling springt er wat hen betreft positief uit.

Op basis van de gesprekken concludeert het panel dat het curriculum oude stijl het voor de studenten mogelijk maakt de beoogde leerresultaten te realiseren. Het panel verwacht dat ook het herijkte curriculum hierin zal slagen.

Leerwerkgemeenschappen

Samen met het Rotterdamse werkveld zijn voor de voltijdvariant zogeheten leerwerkgemeenschappen (LWGs) gevormd, waarbinnen studenten samen met organisaties en stichtingen hun kennis en vaardigheden ontwikkelen. Aan een LWG zijn altijd meerdere studenten verbonden – met verschillende profielen – die daar stage lopen of afstuderen. Docenten begeleiden studenten binnen deze gemeenschappen wekelijks op locatie. De opleiding kent inmiddels zo'n 50 LWGs waarin meer dan 300 studenten en ongeveer de helft van het docententeam in participeren. Uitwisseling van kennis en ideeën vindt niet alleen binnen maar ook tussen LWGs plaats.

Het werkveld ziet een duidelijke meerwaarde in de LWGs voor studenten en zichzelf. De LWGs zorgen ervoor dat studenten in een doorgaande lijn in contact staan met het werkveld, in aanraking komen met de maatschappelijke thema's die in Rotterdam spelen, en een sterk netwerk opbouwen. Dit alles maakt de leeromgeving van de studenten sterker. Het werkveld waardeert het nauwe contact met de opleiding en haar hoge betrokkenheid. Het werkveld stelt dat zij haar eigen kennis verbreedt dankzij de samenwerking in LWGs.

De studenten zijn eveneens tevreden over de leerwerkgemeenschappen. Zo stelt één van de studenten dat je dankzij de LWGs belangrijke competenties behaalt en dat je je al een beginnend sociaal werker voelt omdat je direct impact hebt in de praktijk.

Het panel constateert op basis van de gesprekken dat de leerwerkgemeenschappen zorgen voor een stevige verweving van onderwijs en werkveld en dat studenten er als ambassadeur van de opleiding naar buiten optreden.

Leeromgeving

Studenten spreken hun waardering uit voor de kleinschaligheid van het programma, gastsprekers, en docenten die ervaringen uit de praktijk delen. Ook zijn er voor studenten voldoende werkplekken. De online leeromgeving Brightspace omschrijven studenten als toegankelijk en overzichtelijk.

Studenten vinden dat docenten zorgen voor een veilig klimaat in de klas. Het vakgebied kenmerkt zich door heftige onderwerpen en casussen, maar studenten voelen zich veilig om emoties te tonen en geven aan dat ze goed opgevangen worden door de opleiding.

Instroom

De instroom op de voltijdvariant ligt de afgelopen jaren rond de 500 studenten, waarbij de meest recente cijfers een daling laten zien naar 463 studenten. De deeltijdvariant ziet ook een dalende instroom: van 144 in 2021 naar 67 in 2024. Ongeveer 55% van de studenten komt van een Rotterdamse mbo-welzijnsopleiding, en ongeveer 40% van de havo.

Docenten

De voltijdvariant heeft 96 docenten en de deeltijdvariant 23. In totaal bezit 88% van de docenten een BKE/SKE kwalificatie en beschikt 74% over een masterdiploma. De studenten zijn erg te spreken over de ondersteuning door docenten, hun betrokkenheid, en hun inhoudelijke kennis. Studenten hebben het gevoel dat de opleiding zich bekommert om hun welzijn en dat ze er niet alleen voor staan. Er is voldoende ruimte om persoonlijke gesprekken te voeren met docenten en studieloopbaancoaches.

Studenten ervaren dat de aantrekkelijkheid van lessen achterblijft. Dit speelt met name bij de voltijdvariant en wanneer de lessen minder interactief zijn, of als docenten de stof die studenten voorafgaand aan de les moesten bestuderen, volledig herhalen in de klas. Dit leidt ertoe dat studenten eerder wegblijven van de lessen en dat leidt weer tot een verminderde onderlinge verbinding (tussen docenten en studenten, en tussen studenten onderling). De opleiding onderkent dit issue en is daarom in de voltijdvariant gestart met een (pilot) aanwezigheidsverplichting in het eerste jaar. Daarnaast streeft het opleidingsteam naar meer verbinding om zo de samenhang en eenduidigheid te bevorderen, en kijken docenten naar andere didactische vormen om de lessen betekenisvoller te maken.

Professionalisering

Het panel maakt uit de ZER en de gesprekken op dat het opleidingsteam tijd en ruimte krijgt voor professionalisering, in samenwerking met het kenniscentrum en de lectoraten. Studenten moedigen de professionalisering aan, maar geven ook aan dat de hoge werkdruk bij docenten er toe kan leiden dat het geleerde niet altijd in de praktijk wordt gebracht (bijvoorbeeld wanneer een docent onvoldoende voorbereidings-tijd heeft om een les interactief te maken).

Toegankelijkheid en studeerbaarheid

De opleiding biedt studenten met bijzondere omstandigheden extra tijd of aangepaste voorzieningen om aan de toetsing deel te kunnen nemen (ZER, p.28). De opleiding heeft de uitval van studenten de afgelopen jaren weten terug te dringen. Voor de voltijdvariant is de uitval gedaald van 33% in 2021 naar 21% volgen de meest recente cijfers. In de deeltijdvariant is de uitval gedaald van 20% naar 13%.

Het panel ziet dat de opleiding werk maakt van inclusiviteit. Een concreet voorbeeld daarvan is het project ON(beperkt) STAGE, dat voor studenten met een beperking drempels wegneemt bij het vinden van een geschikte stageplek. In het project werken docenten en onderzoekers samen met het werkveld. Het panel ziet dat het project impact heeft op studenten, docenten, en LWGs. Ter illustratie: inzichten van het project zijn ondergebracht in de handleiding voor studieloopbaancoaches.

Internationalisering

De opleiding biedt studenten de mogelijkheid om een stage of minor in het buitenland te volgen, maar geeft aan dat internationalisering een nieuwe impuls nodig heeft. Ook het werkveld vindt dat hier nog stappen in te maken zijn en onderstreept het belang van buitenlandervaring: studenten die in het buitenland een minor

gedaan hebben, komen met een breder perspectief en besef terug.

Het panel constateert op basis van het ZER en de gesprekken dat de opleiding studenten een intercultureel bewustzijn en interculturele vaardigheden bijbrengt. Het mondiale perspectief blijft daarbij wat achter.

Overwegingen

Het panel beschouwt de leerwerkgemeenschappen als één van de fundamenteën van de opleiding, die van grote toegevoegde waarde zijn voor studenten, het werkveld, en de opleiding. Het panel was erg onder de indruk van het bezoek aan één van de leergemeenschappen en omschrijft het als een mooi voorbeeld van wat de opleiding weet neer te zetten en wat studenten weten te bereiken.

Het panel complimenteert het opleidingsteam, en specifiek de docenten en studieloopbaancoaches, met hun inhoudelijke expertise, hun betrokkenheid, en met het creëren van een inclusieve leeromgeving waarin studenten zich veilig en gehoord voelen. Dat de opleiding erin is geslaagd de uitval terug te brengen, is een signaal dat de opleiding de juiste leeromgeving creëert.

Het panel ziet dat er al veel professionalisering plaatsvindt binnen de opleiding. Het panel vindt dat de opleiding nog stappen kan zetten in het versterken van de didactische aanpak en het neerzetten van de beroepsidentiteit van social work als cultuur – gericht op participatie en motivatie – binnen de opleiding. Het panel adviseert de opleiding een stip op de horizon te formuleren voor wat betreft de didactische aanpak en cultuur binnen de opleiding, met als achterliggende doelen het verhogen van de aantrekkelijkheid van en aanwezigheid bij de lessen, en

het verder versterken van de binding tussen docenten en studenten. De stip op de horizon kan helpen om keuzes te maken in de veelheid aan verandering en het managen van de werkdruk van docenten.

Het Rotterdamse, interculturele aspect zit door de opleiding vervlochten. Het panel adviseert de opleiding om in aanvulling daarop de internationale oriëntatie te verstevigen. Door inter-

nationale ervaringen verrijken studenten de opleiding en kunnen zij nog meer impact hebben als toekomstig social worker.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. Dit geldt voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Toetsbeleid

De opleiding hanteert in het toetsbeleid twee principes (Toetsbeleid Social Work, p.7): de landelijke opleidingskwalificaties zijn leidend in het ontwerpen van de toetsing, en de toetsing sluit aan op de beroepspraktijk. Daarnaast vindt de opleiding het belangrijk dat het toetsprogramma samenhangend en studeerbaar is, dat de beoordeling ontwikkelingsgericht is, en dat de toetsing het doorlopend leren van de student stimuleert. Bij het opstellen van de toetsen maakt de opleiding gebruik van constructive alignment en backwards design. Leerdoelen en leeractiviteiten binnen de afzonderlijke cursussen zijn afgeleid van de leerresultaten.

Toetsprogramma

In het herijkte curriculum is de toetsing voor voltijd- en deeltijdstudenten gelijk. Brightspace biedt een overzicht van de leerdoelen en wanneer deze aan bod komen. Beoordelingsformulieren geven aan op welk niveau de opleiding competenties en leerresultaten aftoetst. Tijdens de lessen besteden docenten aandacht aan beoordelingsformulieren en –criteria zodat studenten weten wat er van ze wordt verwacht.

De opleiding hanteert een variatie in toetsvormen en integreert formatieve en summatieve toetsen, met ook aandacht voor het toetsen van houdingen en vaardigheden. Tijdens de cursus Presentie & communicatie bijvoorbeeld leveren studenten opnames van zichzelf in, in het kader van het trainen van gespreksvaardigheden, en reflecteren hierop.

De opleiding hecht groot belang aan feedback en feedforward. Het geven en ontvangen van feedback vindt plaats binnen kleine groepen in een veilige leeromgeving. Docenten worden getraind in het geven van goede formatieve feedback, onder andere met behulp van didactisch beeldcoaches. Ook studenten worden getraind in hoe ze waardevolle feedback kunnen formuleren. Docenten zien dat studenten tijdens de feedbackmomenten veel van elkaar leren.

Studenten vinden dat de cursushandleidingen duidelijk omschrijven wat er van ze verwacht wordt. Studenten ervaren de afwisseling in toetsen als prettig. Soms ervaren studenten nog wel verschil in hoe docenten omgaan met beoordelingscriteria en richtlijnen (bijvoorbeeld met betrekking tot het maximaal aantal woorden voor een verslag). De opleiding herkent dit beeld en faciliteert daarom extra overleg tussen de verschillende onderwijsteams, evenals afstemming tussen voltijd- en deeltijdteams.

Kalibratie

De opleiding stopt veel tijd en energie in kalibratie; binnen en tussen docententeams, met studenten, maar ook met de verschillende commissies en het werkveld. De opleiding staat open voor veranderingen in het toetsprogramma. Zo heeft de opleiding recent, na eigen ervaringen en feedback van studenten, de opbouw van het programma aangepast om de toetsdruk te verlagen en de studeerbaarheid te verhogen.

Het panel constateert op basis van de beschikbare documentatie dat de beoordelingssystematiek vrij complex is en dat onderbouwingen van beoordelingen soms summier zijn. De opleiding onderkent dit en intensiveert mede daarom de kalibratiesessies.

Op basis van het ZER en de gesprekken kwalificeert het panel de toetsing als betrouwbaar, valide, en transparant. De uitvoering van de toetsing is in lijn met het toetsbeleid en sluit aan op de beoogde leerresultaten van studenten. Studenten weten in grote lijnen wat er van ze wordt verwacht.

Examencommissie

Het Instituut voor Sociale Opleidingen kent één examencommissie voor alle bachelor- en masteropleidingen. De examencommissie is eindverantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van toetsing en examinering (ZER, p.28). De toetscommissie van de opleiding controleert periodiek de toetskwaliteit, onder mandaat van de examencommissie. Andere groepen die betrokken zijn bij toetsing zijn onder andere de curriculumcommissie, de opleidingscommissie, de ontwikkelteams, de toetsexpertgroep, cursusbeheerders, onderwijsadviseurs, examinatoren, en het bedrijfsbureau. De opleiding onderstreept dat er nauw contact is, formeel en informeel, tussen de verschillende stakeholders en dat ze elkaar meenemen in ontwikkelingen.

De curriculumcommissie, in samenwerking met de cursusbeheerder, houdt zicht op de uitvoering van de toetsvisie en de doorontwikkeling van het curriculum. De curriculumcommissie geeft ontwikkelopdrachten aan de ontwikkelteams, die op hun beurt ondersteuning krijgen van de toetsexpertgroep. De opleiding betreft ook studenten bij dit proces. Eén van de ontwikkelingen die de organisatie heeft ingezet is de

stap naar meer holistische toetsen en het toetsen van grotere eenheden. Formatieve beoordelingen gaan dan een (nog) grotere rol spelen.

De toets- en examencommissie stellen tevreden te zijn over de kwaliteit van de toetsing en examinering, vooral in het herijkte curriculum. In het oude curriculum was de kwaliteit van sommige toetsen lager, wat er toe leidde dat enkele toetsen 'on hold' moesten worden gezet.

Het panel concludeert dat de examencommissie haar wettelijke taken en bevoegdheden naar behoren uitvoert, in nauwe samenwerking met de overige stakeholders binnen en buiten de opleiding.

Het panel ziet dat de opleiding veel energie stopt in het hoog houden van de kwaliteit van de opleiding. Daardoor kan de werkdruk toenemen, maar samen de opleiding steeds een beetje beter maken verhoogt ook het werkplezier. Er is een open dialoog en ruimte voor het maken van fouten. Het doorontwikkelen van het curriculum is een gezamenlijke activiteit waarin de curriculumcommissie stevig het voortouw neemt. In de kwaliteitscyclus zijn taken en verantwoordelijkheden duidelijk verdeeld over de verschillende stakeholders.

Overwegingen

Het panel is te spreken over de heldere toetsvisie en hoe het toetsprogramma daarop aansluit. De toetsing sluit aan bij de inhoud van de cursussen en bij de studenten.

Het panel waardeert hoe de opleiding de doorontwikkeling van het curriculum, inclusief de toetsing, aanpakt: vanuit een visie, in gezamenlijkheid, en met enthousiasme en betrokkenheid. Het panel herkent een groot kwaliteitsbesef binnen de opleiding, dat richting geeft aan

veranderingen en verbeteringen. Het panel onderkent het belang van kalibreren en spoort de opleiding dan ook aan op de ingeslagen weg verder te gaan, met blijvende aandacht voor consistente en navolgbare beoordelingen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. Dit geldt voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Afstuderen

De opleiding beoordeelt in het huidige curriculum het eindniveau van studenten met de cursussen *Professionele ontwikkeling* in jaar 3, en *Praktijkonderzoek* en *Professioneel verhaal* in jaar 4 (ZER, p.32).

Tijdens de cursus *Professionele ontwikkeling* lopen voltijdstudenten 28 uur per week stage in de beroepspraktijk. Deeltijdstudenten gebruiken de eigen werkplek om te werken aan de vijf competenties. Alle studenten leveren een antwoordingsverslag in, inclusief een portfolio, waarmee ze de competenties aantonen.

Tijdens het *Praktijkonderzoek* onderzoeken studenten een praktijkvraagstuk en ontwikkelen ze handelingsalternatieven voor professionals. Vraagstukken komen uit een leerwerkgemeenschap of lectoraat, en studenten kunnen ook zelf een vraagstuk aandragen. Deeltijdstudenten bepalen in overleg met de werkgever een geschikt vraagstuk. Studenten bespreken de voortgang wekelijks in groepsverband en ook individueel met de begeleidend docent. Studenten ronden de cursus af met een verslag met daarin de beschrijving van het onderzoek en de bevindingen.

In *Professioneel verhaal* werken studenten aan het ontdekken en verwoorden van hun professionele identiteit en reflecteren ze op sociale vraagstukken. Studenten sluiten af met een presentatie en een inhoudelijke onderlegger.

Niveau eindwerken

Het panel heeft vijftien eindwerken van de opleiding bekeken. Het panel heeft een steekproef getrokken van de eindwerken van de laatste twee afstudeercohorten, met een evenredige verdeling over de twee cohorten, over de twee varianten (voltijd en deeltijd), en met een spreiding in specialisaties en eindcijfers.

Het panel stelt vast dat de eindwerken op niveau zijn. Het werkveld is eveneens tevreden over het niveau van de eindwerken, en signaleert dat studenten in de opleiding vraagstukken op meerdere niveaus bekijken (micro, meso, macro). Met het oog op de toekomst ziet het werkveld graag dat relevante maatschappelijke thema's (zoals polarisatie, omgaan met nepnieuws) nog meer betrokken worden in de opleiding, en dat studenten de tijd en ruimte krijgen om bedachte ontwerpen of handelingen ook in de praktijk te toetsen. Het werkveld is van mening dat in het herijkte curriculum, met een langere aaneengesloten periode voor het afstuderen, dat makkelijker te realiseren zal zijn.

Het panel constateert dat de meeste eindwerken zich voornamelijk op het microniveau bevinden: de bredere organisatiecontext en (inter)nationale context blijft nog onderbelicht in de eindwerken, evenals het leggen van verbanden en interveniëren op het niveau van buurt, wijk, gemeenschap en op het niveau van politiek en beleid. Het panel heeft dit overigens wel gezien tijdens het bezoek aan één van de leerwerkgemeenschappen.

De opleiding organiseert kalibratiesessies voor het eindniveau. Deze bijeenkomsten zijn verplicht voor alle docenten. De opleiding vergelijkt het niveau van de eindwerken ook met het eindniveau op andere hogescholen, en stelt dat het gerealiseerde eindniveau vergelijkbaar is.

Alumni

Alumni kijken tevreden terug op de opleiding. Uit de hbo-monitor 2023 blijkt dat het merendeel de opleiding goed vindt aansluiten op hun functie in het werkveld (84% voor de voltijd- en 90% voor de deeltijdvariant).

Alumni vinden het fijn dat de opleiding ze de kans heeft gegeven erachter te komen wat ze leuk en interessant vinden. Dankzij het vele reflecteren leren studenten ook welke kennis of vaardigheden ze nog niet voldoende bezitten en kunnen ze daar gericht aan werken. Alumni zijn te spreken over het afstudeerjaar, waarin alle theorie en alle praktijkervaringen samenkomen.

Alumni vinden de opleiding en de aangeboden theorie goed aansluiten bij de (Rotterdamse) grootstedelijke problematiek, met aandacht voor onder andere vluchtelingen, de bed-bad-brood regeling, dakloosheid, diversiteit, het woningtekort, en mentale gezondheid onder jongeren.

Het werkveld is tevreden over de alumni van de opleiding en blij wanneer ze de alumni in dienst kunnen nemen. Het komt regelmatig voor dat voltijdstudenten na de stage in jaar 3 al in dienst gaan bij bedrijven, om vervolgens als deeltijdstudent het laatste jaar te voltooien. Het werkveld ziet dat studenten een bepaalde trots uitstralen omdat ze meewerken aan een veiligere samenleving. Het werkveld ziet een kans voor de opleiding om studenten ook aan te leren ca-

susregie te nemen (situaties analyseren, contacten onderhouden met organisaties, en voortgang monitoren), al krijgen afgestudeerden in het werkveld ook de kans om deze vaardigheden verder te ontwikkelen.

Het panel concludeert op basis van het ZER en de gesprekken dat de opleiding studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te realiseren.

Overwegingen

Het panel vindt dat het afstudeerprogramma goed is vormgegeven. De praktijk neemt een centrale rol in en professionele en persoonlijke ontwikkeling van studenten gaan hand in hand. De opleiding slaagt erin relationele autonomie te bewerkstelligen: bij studenten, bij het opleidingsteam, en in de (Rotterdamse) samenleving. Het opleidingsteam staat open voor elkaar en verstaat elkaar en creëert een veilige leeromgeving, gekenmerkt door een stevige verbinding met het werkveld. Dit helpt studenten te ontdekken wie ze zijn als autonoom persoon, als sociaal professional en hoe ze zich verhouden tot de ander. Studenten kunnen, vanuit een onderzoekend vermogen, transprofessioneel handelen, politiseren, en interveniëren in hun sociale omgeving. Daarmee worden zij de makers van de toekomst.

Het panel is tevreden over het gerealiseerde eindniveau van studenten en ziet dat de belangrijkste stakeholders – studenten, opleiding, en werkveld – dat eveneens zijn. Het panel ziet mogelijkheden om het gerealiseerde eindniveau nog een stap verder te brengen. Dat kan onder andere door in de eindwerken studenten nadrukkelijker vraagstukken te laten benaderen vanuit verschillende niveaus (micro, meso, macro) en door studenten mogelijkheden voor implementatie te bieden. Het panel kijkt met ver-

trouwen naar het herijkte curriculum, en de aanpassingen in het afstudeerprogramma. Het panel verwacht dat de kwaliteit van het gerealiseerde eindniveau hierdoor zal toenemen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. Dit geldt voor zowel de voltijd- als de deeltijdvariant.

Bijlage 1: visitatiepanel

dr. ir. A. (Ab) F. Groen, Voorzitter
Zelfstandig adviseur en interimbestuurder Bureau Fulp

Mariël van Pelt PhD
Lector sociale veerkracht Fontys Hogeschool

Michèle Garnier
Hanzehogeschool: directeur Academie voor Sociale Studies

Gerwin Pol, Student-lid
MSc Climate Studies, WU

Het panel werd ondersteund door Rik Ligthart, gecertificeerd secretaris.

Alle panelleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2: bezoekprogramma

Het panel heeft een on-site vooroverleg gehouden. Er is geen gebruik gemaakt van het (online) inloopspreekuur.

Woensdag 20 november 2024

12.45-13.00	Welkom bij Social Work
13.00-13.15	Transfer naar de gesprekstafels
13.15-14.00	Rondetafelgesprek met het werkveld
14.00-14.15	Korte pauze en intern overleg panel
14.15-15.00	Rondetafelgesprek project ON(beperkt)STAGE
15.00-15.30	Transfer naar de leerwerkgemeenschap (LWG) Betekenisvol Samenwerken
15.30-17.15	Programma LWG Betekenisvol Samenwerken
17.15-17.45	Overlegtijd voor het panel

Donderdag 21 november 2024

09.00-09.45	Gesprek gericht op de onderwijsleeromgeving en de toetsing (standaard 2 + 3)
09.45-10.00	Korte pauze en intern overleg panel
10.00-11.00	Gesprek gericht op de beoogde en gerealiseerde leerresultaten (standaard 1 + 4)
11.00-11.15	Korte pauze en intern overleg panel
11.15-12.15	Gesprek met studenten
12.15-13.00	Pauze en intern overleg panel
13.00-14.00	Panelgesprek over de borging van de kwaliteit
14.00-14.15	Korte pauze en intern overleg panel
14.15-15.00	Panelgesprek gericht op de strategie, aansturing en ontwikkeling van Social Work
15.00-16.15	Overleg panel en voorbereiding terugkoppeling
16.15-16.30	Terugkoppeling door het panel

Bijlage 3: aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen en opvolging van vorige visitatie (2017):

<i>Aanbeveling</i>	<i>Opvolging en gerealiseerd resultaat</i>
Ontwikkelen van alumnibeleid.	Alumni zijn actief betrokken bij o.a. de actualisatie van het beroepsprofiel en de ontwikkeling van de Kennis- en onderzoeksagenda. Alumni worden in de leerlijn Professionele ontwikkeling actief betrokken om het beroepsbeeld te verstevigen. Tijdens de coronaperiode is alumnibeleid niet uitgewerkt; dit is recent weer opgepakt door het management.
Studenten die uit Ad-opleidingen instromen in het derde jaar een schakelprogramma bieden om zich de breedte van Social Work eigen te maken.	Het schakelprogramma voor instromers vanuit Ad-PEP en Ad-SFD is inhoudelijk aangepast op de breedte van Social Work. I.v.m. aangebrachte curriculumwijzigingen (bij AdPEP, -SFD en Ba-SW) is een volgende aanpassing nodig. Met de nieuwe Ad-SW is overlegd en afgestemd over doorstroom.
In het aannamebeleid aandacht besteden aan de diversiteit van het docententeam.	Het aannamebeleid van de opleiding is ingericht met inzichten vanuit de HR-brede werkgroep Diversiteit en Inclusie om met het wervings- en selectieproces bij te dragen aan inclusiviteit. Tevens wordt ingezet op behoud van divers talent door in te zetten op inclusie en gelijkwaardigheid.
De verbinding met het kenniscentrum verder uitbreiden en versterken.	Het kenniscentrum en de lectoren zijn inhoudelijk bij alle ontwikkelingen betrokken en worden actief ingezet bij de professionalisering van docenten. Er zijn afspraken om de wederkerigheid te versterken bij uitdetachering van docenten.

Bijlage 4: bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie
- Studentenhoofdstuk
- Studenten over Social Work
- Opleidingsprofiel
- Visualisatie ontwikkeling opleiding
- Hogeschoolgids
- Landelijk opleidingsdocument
- Beroepsbeeld
- Leerresultaten (2022)
- Competenties (2016)
- Dekkingsmatrix SW-LOD
- Onderwijsvisie
- Visie op in-, door-, en uitstroom
- Onboarding
- Maatwerk leertraject
- Kennis- en onderzoeksagenda Social Work
- Visie onderzoekend vermogen
- Kennis- en onderzoeksagenda Social Work landelijk
- Toetsing
- Afstuderen
- Strategische agenda Hogeschool Rotterdam
- Strategische notities Social Work
- Kwaliteitszorg
- Groei en ontwikkeling
- Curriculumcommissie
- Opleidingscommissie
- Examencommissie
- Toetscommissie (borgen)
- Toetsexpertgroep (zorgen)
- Voorlichting
- Literatuur
- Beroepsbeeld opleiding Social Work
- Filmpjes van de opleiding
- Interview alumna
- Eindwerkstukken van 15 studenten: 7 deeltijd en 8 voltijd

